

5272 sayılı Belediye Kanununa İlişkin Hususlar

5272 sayılı Belediye Kanunu 24.12.2004 tarihli ve 25680 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olup, 3.4.1930 tarihli ve 1580 sayılı Belediye Kanunu ile bu Kanunun ek ve değişiklikleri yürürlükten kaldırılmış, olup, yeni Kanunun yürürlüğe girmesiyle birlikte yapılan uygulamaya ilişkin açıklamaları ihtiva etmektedir. Not: 5272 sayılı Kanun yerini 5393 sayılı Kanuna bırakmış olduğundan, kanaatimizce bu Genelgenin geçerliliği kalmamış olup, benzer nitelikteki hükümlere ilişkin açıklamalar kıyasen dikkate alınabilir.

T.C.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü

1.12.2004

SAYI : B050MAH0650002/ 82216 (50-51)-04

KONU: 5272 sayılı Kanun

GENELGE

2004/160

..... **VALİLİĞİNE**

Bilindiği gibi, 5272 sayılı Belediye Kanunu 24.12.2004 tarihli ve 25680 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olup, 3.4.1930 tarihli ve 1580 sayılı Belediye Kanunu ile bu Kanunun ek ve değişiklikleri yürürlükten kaldırılmıştır. Yeni Belediye Kanununun yürürlüğe girmesiyle birlikte aşağıda belirtilen açıklamaların yapılması uygun

görülmüştür:

Belediye meclisi toplantılar

Kanunla belediye meclislerinin toplanması ve meclis kararlarının kesinleşmesi için yeni esaslar öngörülmüş olup bu çerçevede;

Belediye meclisleri her ayın ilk haftası toplanacak olup, toplantı süresi en fazla beş iş günü, bütçe toplantılarına rastlayan toplantı süresi ise en fazla yirmi iş günüdür. Bu süreler kesintisiz olabileceği gibi meclisin alacağı kararla resmi bayram ve tatil günlerinde ara verilerek de uygulanabilecektir. Toplantı süresi meclisin gündemine göre beş günden az tutulabilecektir. Ancak, meclis üyelerine huzur hakkının ödenmesinde fiilen meclis toplantısının yapıldığı gün sayısı esas alınacaktır.

Yeni Kanunda olağanüstü toplantıya yer verilmediği için bundan sonra belediye meclisleri olağanüstü toplantı yapmayacaklardır.

Büyükşehir belediyesi dahilindeki ilçe ve ilk kademe belediye meclisleri, meclis toplantılarını büyükşehir belediye meclisi toplantılarının başlamasından önce bitecek şekilde yapacaklardır. Bu çerçevede her ayın birinci haftası ibaresi o ayın birinci pazartesi günü olarak anlaşılmalıdır. Belediye meclisleri, her yıl meclis kararıyla tespit edilecek ayda tatil yapacaklardır.

Meclis kararlarının kesinleşmesi

Bütçe dahil, belediye meclis kararları mülki idare amirinin onayına gönderilmeyecektir. Ancak, Kanunun 23 üncü maddesine göre kesinleşen belediye meclisi kararları, kesinleşme tarihinden itibaren en geç yedi gün içinde mahallin en büyük mülki idare amirine gönderilecek; mülki idare amirine gönderilmeyen kararlar yürürlüğe giremeyecektir.

Mülki idare amirleri, kendilerine gönderilen bu kararların; tarihini, sayısını, konusunu ve ne şekilde kesinleştiğini (yeniden görüşülmesinin istenip istenmediği) belirtir şekilde teslim alacaklardır. Kararların tesliminde ilgili zimmet defteri teslim alan tarafından imzalanacaktır. Teslim alınan kararlar, sayfa sayısı mülki idare amiri tarafından onaylanmış bir deftere kaydedilecektir. Valilik ve kaymakamlıklar tarafından kullanılacak meclis kararları kayıt ve teslim alma defterinin örneği ektedir. (Ek 1)

Mülki idare amirlikleri, teslim alınan kararların aslını da bir dosyada muhafaza edeceklerdir. Mülki idare amirleri, hukuka aykırı gördükleri belediye meclisi kararlarının iptali için, idari yargıya müracaat edeceklerdir.

Ancak, 5272 sayılı, Kanunun 81 inci maddesine göre, cadde, sokak, meydan, park, tesis ve benzerlerine ad verilmesi ve beldeyi tanıtıcı amblem, flama ve benzerlerinin tespitine ve bunların değiştirilmesine ilişkin olarak alınan meclis kararları mülki idare amirinin onayı ile yürürlüğe girecektir.

Başkanlık divanı

Kanunun 19 uncu maddesine göre, belediye meclislerinde başkanlık divanı oluşturulmuştur. Aynı Kanunun Geçici 5 inci maddesine göre; bu Kanunun yayımı tarihinde görevde bulunan belediye meclisi başkan vekilleri ve meclis katipleri seçildikleri devrenin sonuna kadar göreve devam edeceklerdir. Kanundaki düzenleme uyarınca söz konusu görevlere yapılacak seçimler, mevcut devrenin sona ermesini müteakip (Ekim, 2005) yapılacaktır.

Belediye başkanının ödeneği

Kanunda belediye başkanının özlük haklarına ilişkin yeni hükümler getirilmiştir. Buna göre, belediye başkanlarına, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, Kanunun 39 uncu maddesinde düzenlendiği şekilde nüfus sayılarına göre belirlenen gösterge rakamının Devlet memurları için belirlenen aylık katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda aylık brüt ödenek verilecektir. 5272 sayılı Kanun yürürlüğe girdikten sonra belediye başkan ödenekleri konusunda daha önce alınan meclis kararları geçerliliğini yitirmiştir.

Belediye encümeni

Kanunda yer alan düzenlemeye göre, belediye encümeni, belediye başkanının başkanlığında;

a) İl belediyelerinde ve nüfusu 100.000'in üzerindeki belediyelerde, belediye meclisinin her yıl kendi üyeleri arasından bir yıl için, gizli oyla seçeceği dört üye ile biri mali hizmetler birim amiri olmak üzere belediye başkanının her yıl birim amirleri arasından seçeceği dört üyeden,

b) Diğer belediyelerde ise, belediye meclisinin her yıl kendi üyeleri arasından bir yıl için gizli oyla seçeceği üç üye ile biri mali hizmetler birim amiri olmak üzere belediye

başkanının her yıl birim amirleri arasından seçeceği üç üyeden oluşacaktır.

Bu çerçevede eksik üyelerin tamamlanması için, ilk meclis toplantısında eksik üye seçiminin yapılması ve encümenin memur üyeleri için belediye başkanınca gereken görevlendirmelerin tespit edilmesi gerekmektedir.

Kanunun Geçici 5 inci Maddesine göre, bu Kanunun yayımı tarihinde görevde bulunan encümenin seçilmiş üyeleri, seçildikleri devrenin sonuna kadar göreve devam edeceklerdir. 5272 sayılı Kanunda öngörülen dönemin (Ekim 2005) bitimini müteakip bunların yerine seçim yapılacaktır.

Belediye encümeni başkan ve üyelerine, nüfusu 10.000'e kadar olan belediyelerde 3.500; nüfusu 10.001-50.000'e kadar olan belediyelerde 4.500; 50.001-200.000'e kadar olan belediyelerde 6.000 ve 200.001'in üzerinde olan belediyelerde ise 7.500 gösterge rakamının Devlet memurları için belirlenen aylık katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda aylık brüt ödenek verilecektir. Encümenin memur üyelerine ise bu tutarın yarısı ödenecektir. Encümene memur olarak atanmış belediye başkan yardımcısının başkanlık etmesi halinde, memur üyeler gibi ücretin yarısı ödenecektir.

Sözleşmeli personel çalıştırılması

Kanunun 49 uncu maddesinde, norm kadroya uygun olarak çevre, sağlık, veterinerlik, teknik, hukuk, sosyal ve ekonomi, kültür ve sanat, bilişim ve iletişim, planlama, araştırma ve geliştirme, eğitim ve danışmanlık alanlarında tabip, uzman tabip, veteriner, avukat, mühendis, çözümleyici ve programcı, mimar, ebe, hemşire, teknisyen, tekniker gibi ihtiyaç duyulan uzman ve teknik personel, süreleri seçim döneminin bitiminden itibaren otuz günü geçmemek üzere, sözleşme ile çalıştırılabileceği hüküm altına alınmıştır.

Bu şekilde sözleşmeli olarak çalıştırılacakların, yürütecekleri hizmetlere ilişkin nitelikleri taşımaları şarttır. Sözleşmeli personel eliyle yürütülen hizmetlere ilişkin boş kadrolara ayrıca atama yapılamayacak olup, bu şekilde sözleşmeli eleman çalıştırılabilmesi için usulüne göre ihdas edilmiş boş kadro bulunması zorunludur.

Bu şekilde sözleşmeli olarak istihdam edileceklerin ücret miktarı, yılları bütçe kanununda gösterilen ücret tavanını aşmamak üzere, Bakanlar Kurulunca belirlenecek sınırlar içerisinde belediye meclisi tarafından kararlaştırılacaktır. Bu şekilde çalıştırılacaklara her ne ad altında olursa olsun sözleşme ücreti dışında herhangi bir ödeme yapılmayacak ve ücret mahiyetinde ayni ya da nakdi menfaat temin edilmeyecektir.

Ancak, sözleşmeli personel çalıştırılması 5277 sayılı 2005 Mali Yılı Bütçe Kanununda

belirlenen ücret tavanı dahilinde Bakanlar Kurulunca çıkarılacak kararnameden sonra mümkün olabilecektir.

Ayrıca Kanunda, belediyelerin personel giderlerine üst sınır getirildiğinden, sözleşmeli personele ödenecek ücretler bu limitin hesabında dikkate alınacaktır. Kanunun 49 uncu maddesine göre; belediyenin yıllık toplam personel giderleri, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin 213 sayılı Vergi Usul Kanununda belirlenen yeniden değerlendirme katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarın yüzde otuzunu aşamaz. Nüfusu 10.000'in altına olan belediyelerde bu oran yüzde kırk olarak uygulanacaktır.

Yıl içerisinde aylık ve ücretlerde beklenmedik bir artışın meydana gelmesi sonucunda personel giderlerinin söz konusu oranları aşması durumunda, cari yıl ve izleyen yıllarda personel giderleri bu oranların altına ininceye kadar, geçici işçi ve sözleşmeli personel dahil hiçbir şekilde yeni personel alımı yapılmayacaktır. Yeni personel alımı nedeniyle bu oranın aşılması sebebiyle oluşacak kamu zararı, zararın oluştuğu tarihten itibaren hesaplanacak kanuni faiziyle birlikte belediye başkanından tahsil edilecektir.

Kanunun yayımı tarihinde personel giderlerine ilişkin olarak belirtilen harcama oranlarını aşmış olan belediyelerde bu oranlara ulaşıncaya kadar yeni personel alınmayacaktır.

Ancak, İçişleri Bakanlığınca, personel ödenek tavanını aşan belediyelere, zorunlu hallere münhasır olmak üzere, boş kadro ve pozisyon bulunması ve bütçe imkanlarının a yeterli olması kaydıyla mevcut memur ve sözleşmeli personel sayısının yüzde onunu geçmeyecek şekilde personel çalıştırma izni verilebilecektir.

Geçici iş pozisyonları için ise, hiçbir surette önceki yıldan fazla olacak şekilde vize yapılmayacaktır.

Belediye başkan yardımcısı görevlendirilmesi

Norm kadrosunda belediye başkan yardımcısı bulunan belediyelerde; belediye başkanının zorunlu görmesi halinde; nüfusu 50.000'e kadar olan belediyelerde bir, nüfusu 50.001-250.000 arasında olan belediyelerde iki, nüfusu 250.001-500.000 arasında olan belediyelerde üç, nüfusu 500.000 ve fazla olan belediyelerde dört belediye meclis üyesi, belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirilebilecektir.

Bu şekilde görevlendirilen meclis üyelerine belediye başkanlarına verilen ödeneğin 2/3'ünü aşmamak üzere belediye meclisi tarafından belirlenecek aylık brüt ödenek verilecek ve bu şekilde görevlendirme, memuriyete geçiş, sözleşmeli veya işçi statüsünde çalışma dahil ilgililer açısından herhangi bir hak teşkil etmeyecektir.

Belediye meclis üyeleri arasından belediye başkan yardımcısı görevlendirilebilmesi için o belediyede başkan yardımcısı kadrosunun bulunması gerekmektedir. Görevlendirmede başkan yardımcısı kadrosunun boş olması şartı aranmayacak; ancak bu şekilde görevlendirilecek başkan yardımcısı sayısı Kanunun 49 uncu maddesinde belirtilen sayıyı aşmayacaktır.

Örnek olarak; onaylı kadrolarında başkan yardımcılığı bulunan ve nüfusu 50.000'e kadar olan bir belediyede, boş kadro şartına bakılmaksızın belediye meclisi üyeleri arasından bir üye başkan yardımcısı olarak ayrıca görevlendirilebilecektir. Personel ödeneği için Kanunda belirlenen üst limitin hesabında bu şekildeki görevlendirmeler için yapılacak ödemeler de dahildir.

Öte yandan, Kanun yürürlüğe girmeden önce meclis üyeleri arasından, Kanunda belirlenen sayıdan fazla belediye başkan yardımcısı görevlendirilmiş ise, bunların sayısı Kanunda öngörülen miktara indireceklerdir.

Açıktan atama

2005 Mali Yılı Bütçe Kanununun 25 inci maddesine göre, norm kadro çalışmaları sonuçlandırılmış olan belediyeler hariç olmak üzere, il özel idareleri ve belediyeler ile bunların kurdukları birlik ve müesseselere tahsis edilmiş bulunan serbest memur kadroları ile sürekli işçi kadrolarından 31.12.2004 tarihi itibarıyla boş olanlar ile bu tarihten sonra boşalacak olanların açıktan atama amacıyla kullanılması İçişleri Bakanlığının iznine tabidir.

İhtisas komisyonları

Belediye meclisi, her dönem başı toplantısında, üyeleri arasından seçilecek en az üç en fazla beş kişiden oluşan ihtisas komisyonları kurabilecektir. İl ve ilçe belediyeleri ile nüfusu 10.000'in üzerindeki belediyelerde plan ve bütçe ile imar komisyonunun (iki komisyon) kurulması zorunludur. Bu komisyonların bulunmadığı belediyelerde ilk meclis toplantısında bu komisyonların teşkil edilmesi gerekmektedir.

Ayrıca, il ve ilçe belediyeleri ile nüfusu 10.000'in üzerindeki belediyelerde, meclisin Ocak ayı toplantısında belediyenin bir önceki yıl gelir ve giderleri ile hesap ve işlemlerinin

denetimi için, meclis üyeleri arasından gizli oyla ve üye sayısı üçten az beşten çok olmamak üzere denetim komisyonu oluşturulacaktır. Komisyonun oluşturulması ve çalışmasında Kanunun 25 inci maddesindeki hükümlere göre hareket edilecektir.

Mahalli muhtarları ve ildeki kamu kuruluşlarının amirleri ile ildeki kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, üniversiteler, sendikalar ve gündemdeki konularla ilgili sivil toplum örgütlerinin temsilcileri, oy hakkı olmaksızın kendi görev ve faaliyet alanlarına giren konuların görüşüldüğü ihtisas komisyonu toplantılarına katılıp görüş bildirebilecektir. Bu çerçevede belediye başkanları bu katılımı sağlayıcı ve kolaylaştırıcı düzenlemeleri yapacak ve tedbirleri alacaktır.

Huzur Hakkı

Meclis başkan ve üyelerine, meclis toplantılarına ve ihtisas komisyonu toplantılarına katıldıkları her gün için, 39 uncu madde uyarınca belediye başkanına ödenmekte olan aylık brüt ödeneğin günlük tutarının üçte birini geçmemek üzere meclis tarafından belirlenecek miktarda huzur hakkı ödenecektir. Huzur hakkı ödenecek gün sayısı, 20 nci maddenin ikinci fıkrasında ve 24 üncü maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen toplantı günü sayısından fazla olmayacaktır. Huzur hakkı olarak yapılacak ödemeler, bütçedeki personel harcamaları için öngörülen azami miktarların hesabında dikkate alınmayacaktır. Denetim komisyonu üyelerine de ihtisas komisyonlarında olduğu gibi çalıştıkları gün sayısınca huzur hakkı ödenecektir.

Kadro ihdas ve iptali

Kanunun geçici 3 üncü maddesine göre; belediyelerin, bağlı kuruluşlarının ve mahalli idare birliklerinin memur kadrolarının ihdas ve iptalleri ile boş kadro değişiklikleri Norm kadro uygulamasına geçilinceye kadar, İçişleri Bakanlığının teklifi, Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığının uygun görüşü üzerine Bakanlar Kurulu Kararı ile yapılacaktır.

Ayrıca sürekli işçi kadroları ile iş pozisyonları da, norm kadro uygulamasına geçilinceye kadar Bakanlığımız vizesine tabi bulunmaktadır.

Stratejik plan ve performans planı

Kanuna göre, nüfusu 50.000 ve üzerindeki belediyelerde stratejik plan hazırlaması zorunlu bulunmaktadır. Kanunun Geçici Altıncı maddesine göre, stratejik planın bir yıl içerisinde hazırlanarak belediye meclisi tarafından kabul edilip uygulamaya konması gerektiğinden bu husustaki çalışmalara da bir an önce başlanması zorunludur.

Stratejik planın hazırlanmasında, varsa üniversiteler ve meslek odaları ile konuyla ilgili sivil toplum örgütlerinin görüşleri de alınacaktır. Stratejik plan, Devlet Planlama Teşkilatınca hazırlanmış olan Stratejik Plan Rehberine göre hazırlanacaktır. Stratejik Plan Rehberi, DPT'nin web sayfasında mevcuttur.

Stratejik plan ve buna uygun olarak hazırlanacak yıllık performans planı belediye bütçesinin hazırlanmasına esas teşkil edeceğinden, belediyelerimiz 2006 yılı bütçelerinden önce stratejik planlarını ve performans planlarını uygulamaya koyacaklardır.

Nüfusu 50.000'in altındaki belediyeler stratejik plan ve performans planı yapmak zorunda değildir.

Harcama yetkilisi-ita amirliği

2005 Mali Yılı Bütçe Kanununun 37nci maddesine göre, 5018 sayılı Kanunun bazı hükümlerinin 2005 yılında uygulanmaması hüküm altına alındığı için 5272 sayılı Kanunun 63 üncü maddesinde öngörülen harcama yetkilisi konusundaki düzenlemeler 5018 sayılı Kanun belediyeler bakımından bütünüyle yürürlüğe girdikten sonra hüküm ifade edecektir. Halen 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununun ilgili hükümleri yürürlükte olduğundan belediye başkanları ita amiridir.

Kanuni paylar

5272 sayılı Kanunun 87 nci maddesi ile belediye bütçesinden diğer kurumlara ödenen yıllık paylar kaldırılmış olup, 2004 yılı için bütçeye konulan paylar ilgili kurumlara ödenecek ancak, 2005 yılı için bütçelere konulmuş paylar ödenmeyecektir.

Eski hükümlerin uygulanması

5272 sayılı Kanuna göre çıkarılması gereken yönetmelikler yayımlanıncaya kadar, 1580 sayılı Kanuna göre çıkarılmış tüzük ve yönetmeliklerin, 5272 sayılı Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilecektir.

Aynı şekilde 5272 sayılı Kanunla gayrisihhi müesseselerin ruhsatlandırılması, 2559 sayılı

Kanunda değişiklik yapan 24.11.2004 tarih ve 5259 sayılı Kanunla umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırma yetkisi belediye sınırları dahilinde belediyelere devredilmiş olup, bu konudaki yönetmelik çalışmaları sonuçlanıncaya kadar yürürlükteki yönetmeliklerin 5216, 5272 ve 2559 sayılı Kanunlara aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilecektir. Ancak, birinci sınıf gayri sıhhi müesseselerden büyükşehir ve il merkez belediyelerinin sınırları dışında kalanlar sadece il özel idareleri tarafından ruhsatlandırılacaktır.

Yukarıda belirtilen hususların gereğinin ifasıyla iliniz dahilindeki belediyelere duyurulması için bilgi ve gereğini önemle rica ederim.

řahabettin HARPUT

Vali

Bakan a

Müsteřar

NOT: Genelgede yer alan hususlarda bilgi için:

Dr. Hasan H. CAN

Mahalli İdareler Genel Müdür Yardımcısı

Tel: (0 312) 425 44 88, 418 16 42

Ek 1: Kayıt defteri örneği

Gereęi: Bilgi :

81 İl Valilięi Müsteřar Yardımcıları

Merkez Birimlerine

Kontrolörler Başkanlığına

EK:1

	Teslim			Kararın ne			
	Alanın			şekilde			
	Adı			kesinleştiği			
	Soyadı,			(doğrudan,		Karara	
	Unvanı ve	Belediye		yeniden		itiraz	
	İmzası	Meclisi	Kararın	görüşülerek	Kararın	edilip	İtirazın
Sıra	Teslim	Kararının	Sayfa	kesinleşmiş)	özeti	edilmediği	sonucu
No	Tarihi	Tarih ve Sayısı	Sayısı				

Ebatlar : 32x48 cm

Sayfa sayısı : 300

Not: 5272 sayılı Kanun yerini 5393 sayılı Kanuna bırakmış olduğundan, kanaatimizce bu Genelgenin geçerliliği kalmamış olup, benzer nitelikteki hükümlere ilişkin açıklamalar kıyasen dikkate alınabilir.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA